

حضور ایران در مذاکرات بین‌المللی وین برای حل بحران سوریه

جامعه جهانی که از حل بحران سوریه پس از حدود پنج سال عاجز مانده است، برای نخستین بار از زمان آغاز بحران این کشور دست به دامن ایران شده تا این بحران را رفع کند. آمریکا به طور رسمی از ایران برای نشستی که به همین منظور امروز و فردا در وین تشکیل می‌شود دعوت کرده است و روسیه، فرانسه و سازمان ملل هم در تکمله دعوت آمریکا، از حضور ایران استقبال و تأکید کرده‌اند که بدون حضور ایران بحران سوریه حل نخواهد شد.

حضور ایران در مذاکرات بین‌المللی وین برای حل بحران سوریه

سرویس خارجی: جامعه جهانی که از حل بحران سوریه پس از حدود پنج سال عاجز مانده است، برای نخستین بار از زمان آغاز بحران این کشور دست به دامن ایران شده تا این بحران را رفع کند. آمریکا به طور رسمی از ایران برای نشستی که به همین منظور امروز و فردا در وین تشکیل می‌شود دعوت کرده است و روسیه، فرانسه و سازمان ملل هم در تکمله دعوت آمریکا، از حضور ایران استقبال و تأکید کرده‌اند که بدون حضور ایران بحران سوریه حل نخواهد شد.

در این راستا مقامات آمریکایی اعلام کردند که از ایران برای شرکت در مذاکرات بین‌المللی پیرامون سوریه که قرار است امروز و فردا در وین پایتخت اتریش برگزار شود، دعوت به عمل آورده‌اند. گزارش‌ها حاکی است که این دعوتنامه از طریق روسیه به ایران تقدیم شده است. در این حال «جان کربی» سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت: تهران می‌تواند، در صورتی که بخواهد نقشی سازنده ایفا کند، شریک کلیدی واشنگتن در حل بحران‌های منطقه باشد. وی هدف از نشست وین را رسیدن به فرایندی از انتقال سیاسی اعلام کرد که بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه در صدر آن نباشد. از طرفی وزیر خارجه آمریکا در نشستی با نمایندگان کنگره، اعلام کرد اقدامات ایران و روسیه در سوریه، کارگشا بوده و فضا را برای رسیدن به راهکاری دیپلماتیک مهیا کرده است. جان کری افزود، دولت او بامای معتقد است افزایش نقش نظامی روسیه و ایران در سوریه، که ایالات متحده با آن مخالفت کرده، گشایشی برای پیشرفت دیپلماتیک ایجاد کرده است. در این حال وزارت خارجه روسیه هم ضمن استقبال از حضور ایران در نشست وین، اعلام کرد که علاوه بر ایران از مصر، عراق و لبنان نیز برای حضور در نشست وین درباره سوریه دعوت به عمل آمده است. وزارت خارجه روسیه اعلام کرد که سرگئی لاوروف، وزیر خارجه این کشور با مقامات ایرانی، عراقی، مصری و لبنانی که برای حضور در نشست وین از آن‌ها دعوت به عمل آمده است، دیدار خواهد کرد. این وزارتخانه تأکید کرد که در نشست وین وزرای خارجه عربستان، روسیه، آمریکا و ترکیه نیز حضور خواهند یافت.

استفان لو فول سخنگوی دولت فرانسه نیز از موافقت کشورش برای دعوت از ایران به کنفرانس وین خبر داد. وی اعلام کرد: فرانسه به گفتگو با همه کشورها به ویژه ایران و روسیه در مساله سوریه ادامه می‌دهد. وی با اشاره به موافقت کشورش با دعوت از ایران برای شرکت در نشست وین، افزود: فرانسه برای این که همه گروهها در گفتگوها حضور داشته باشند، تلاش می‌کند. از سوی کمیسیون ویژه سازمان ملل در امور پناهنجویان با استقبال از دعوت از ایران به نشست صلح سوریه در وین، گفت: بدون مشارکت ایران و کشورهای دیگر اثرگذار در سوریه، نمی‌توان به بحران این کشور پایان داد. «آنتونیو گوترس» با بیان اینکه اختلافات بین کشورها هر قدر هم که مهم باشد، بیشتر از میزان تهدیدی که با آن روبروئیم، نیستند، از ایده برگزاری نشستی با حضور چندین کشور برای حل بحران سوریه استقبال کرد. وی گفت: ایالات متحده و روسیه سازمان‌دهندگان اصلی نشست وین هستند اما بدون تعامل با ایران، ترکیه و عربستان سعودی هیچ راهکاری پیدا نخواهد شد.

«کوفی عنان» دبیرکل سابق سازمان ملل نیز در اظهاراتی بر لزوم نقش آفرینی و حضور و مشارکت ایران در مذاکرات جهت حل بحران سوریه تأکید کرد. عنان تأکید کرد که تنها راه برای به ارمغان آوردن صلح در سوریه، همکاری اعضای دائم شورای امنیت و شاید آلمان در کنار قدرتهای منطقه‌ای شامل ایران، عربستان سعودی، ترکیه، مصر و قطر به منظور حل بحران سوریه است. این درحالی است که یک مقام ارشد معارضان خارج نشین سوریه که مورد حمایت غرب هستند درباره دعوت از ایران در مذاکرات حل بحران سوریه مدعی شد که حضور ایران در مذاکرات وین مانعی برای حل این بحران است. هشام مروان معاون رئیس ائتلاف مخالفان سوریه از دعوت از ایران برای شرکت در نشست وین انتقاد کرد و مدعی شد که با توجه به مداخله ایران، حضور ایران مذاکرات وین را پیچیده می‌کند چرا که با هدف حفظ بشار اسد خواهد بود.

حضور قطعی ظریف

سخنگوی وزارت خارجه کشورمان از حضور وزیر خارجه و معاونانش در نشست وین درباره سوریه و همچنین احتمال برگزاری جلسه هماهنگی موضوعات هسته‌ای و چگونگی اجرای برجام بین هیات‌های دو کشور ایران و آمریکا در حاشیه نشست وین خبر داد. مرضیه افخم گفت که محمدجواد ظریف در نشست وین درباره سوریه شرکت می‌کند. وی اضافه کرد: بر اساس دعوت به عمل آمده از جمهوری اسلامی ایران برای شرکت در اجلاس سوریه، محمدجواد ظریف در رأس یک هیات عالی‌رتبه سیاسی در اجلاس روز جمعه در وین به منظور بررسی اوضاع سوریه حضور خواهد یافت.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی گفت: هیأت کشورمان و هیأت‌های روسیه و اتحادیه اروپایی در وین و در حاشیه اجلاس پیرامون موضوعات مختلف منطقه‌ای و سایر موضوعات مورد علاقه گفتگو و تبادل نظر خواهند داشت و احتمال می‌رود جلسه هماهنگی موضوعات هسته‌ای و چگونگی اجرای برجام بین هیات‌های دو کشور ایران و آمریکا نیز در حاشیه نشست وین برگزار شود. به گفته وی حسین امیرعبداللہیان معاون عربی و آفریقا، سید عباس عراقچی معاون امور حقوقی و بین‌المللی و مجید تخت‌روانچی معاون اروپا و آمریکای وزارت خارجه، ظریف را در این سفر همراهی می‌کنند. افخم همچنین گفت: در اجلاس یک روزه وین که درباره سوریه برگزار می‌شود، وزیران امور خارجه روسیه، آمریکا و چندین کشور اروپایی و عربی شرکت خواهند کرد.

در این حال وزیران امور خارجه روسیه و ایران در گفتگویی تلفنی درباره حل و فصل بحران کنونی سوریه و لزوم آغاز گفتگوهای سیاسی میان گروه‌های سوری به تبادل نظر پرداختند. سرگئی لاوروف و محمد جواد ظریف درباره راه‌های گوناگون حل مشکلات موجود در سوریه با یکدیگر به گفتگو و تبادل نظر پرداختند و بر لزوم اتخاذ تدابیر مقتضی در راستای برقراری فوری گفتگوهای سیاسی میان گروه‌های سوری تأکید کردند. وزیران دو کشور تأکید کردند که هیچ راه جایگزینی برای آغاز این گفتگوها وجود ندارد و کشورهای مهم منطقه نیز باید در آن حضور داشته باشند. فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز از گفتگوی تلفنی خود با محمد جواد ظریف درباره سوریه خبر داد.

از طرفی روزنامه گاردین انگلیس دعوت از ایران برای شرکت در گفتگوهای صلح سوریه را نشانگر تغییری اساسی در رویکرد آمریکا و غرب دانست و نوشت، این امر نشانگر تغییر اوضاع به نفع نظام سوریه است. گاردین با اشاره به این دعوت، آن را چرخش بسیار قابل توجه آمریکا و غرب توصیف کرد و نوشت، این امر در کنار آغاز عملیات روسیه در سوریه، نشانه دیگری است از اینکه اوضاع دارد به نفع بشار اسد رئیس‌جمهوری سوریه پیش می‌رود. روزنامه فرانسوی لوموند هم در گزارشی با اشاره به دعوت از ایران برای شرکت در نشست وین درباره سوریه آن را چرخشی دیپلماتیک در چارچوب تلاش‌های زیاد روسیه خواند. لوموند افزود، دعوت از تهران به نشست وین، نشانه چرخش دیپلماتیک رقبای ایران است.

در خبری دیگر سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه و جان کری، همتای آمریکایی وی برای سومین روز متوالی با یکدیگر درباره آخرین تحولات سوریه تلفنی گفتگو و تأکید کردند که تمامی کشورهای منطقه باید در فرایند ایجاد سازش در سوریه مشارکت داشته باشند. رئیس‌جمهوری آمریکا هم در تماس تلفنی با پادشاه عربستان بر افزایش حمایت‌ها از معارضان میانه‌رو سوری تأکید کرد. از طرفی رئیس‌جمهوری مصر در دیدار با ولیعهد ابوظبی بر حل سیاسی بحران سوریه تأکید کرد. در این حال وزیر خارجه فرانسه با هدف رسیدگی به بحران سوریه، در پاریس نشستی با معاون وزیر خارجه آمریکا و نمایندگان کشورهای عربی و غربی از جمله عربستان، امارات، اردن، قطر، ترکیه، آلمان، ایتالیا و برگزار کرد. در چنین شرایطی احمد داود اوغلو، نخست‌وزیر ترکیه مجدداً بر حمایت کشورش از ارتش آزاد سوریه تأکید کرد و گفت: ارتش آزاد تنها نماینده مردم سوریه است. این درحالی است که رئیس‌جمهوری روسیه با هشدار درباره فعالیت‌های تروریست‌ها در خاورمیانه و شمال آفریقا گفت که تروریست‌ها درصد استفاده از این مناطق به عنوان سکوی پرتابی برای بی‌ثباتی دیگر کشورها هستند. ولادیمیر پوتین گفت: رشد فعالیت تروریستی و پیوند گروه‌های افراطی که جنایات سازمان یافته فراملی انجام می‌دهند، امروزه خطری خاص هستند و وضعیت خاورمیانه و شمال آفریقا موجبات نگرانی شدیدی است.

احتمال حمله زمینی آمریکا

اشتون کارتر، وزیر دفاع آمریکا از احتمال عملیات زمینی این کشور علیه داعش در سوریه سخن گفت. وی گفت که ایالات متحده مشغول بازنگری و به روز کردن استراتژی خود در عراق و سوریه است و در صورت لزوم، ممکن است به عملیات زمینی مستقیم علیه نیروهای داعش دست بزند. به گفته وی، جنگ علیه داعش به بن بست رسیده و پیشرفت چندانی نداشته است. کارتر در کمیته نیروهای مسلح مجلس سنا گفت که در حال حاضر، هدف نظامی فوری ایالات متحده خارج کردن نیروهای داعش و باز پس گرفتن شهر رمادی در عراق و شهر رقه در سوریه است.

این درحالی است که روسیه عملیات زمینی احتمالی آمریکا در سوریه را غیرقانونی دانست. رئیس کمیته امور خارجی پارلمان روسیه گفت: تبعات عملیات‌های زمینی احتمالی آمریکا در سوریه غیرقابل پیش‌بینی خواهد بود و ادعاها درخصوص هدف قرار گرفتن غیرنظامیان در حملات هوایی روسیه بخشی از جنگ اطلاعاتی علیه این کشور است. در تحویلی دیگر روزنامه الاخبار نوشت که جنگنده‌های روسی اخیراً حمله‌ای را که عربستان قصد داشت از طریق گروه جیش الاسلام با هدف سقوط دمشق انجام دهد، ناکام گذاشتند. دستگاه اطلاعات روسیه اخیراً طرحی را خنثی کرد که براساس آن عربستانی‌ها و اردنی‌ها قصد داشتند از طریق «اتاق عملیات موک» حمله‌ای را با هدف سقوط دمشق از طریق درعا و قنيطرة انجام دهند. این اتفاق همزمان با تحرکات گسترده جیش الاسلام بود که غوطه شرقی دمشق را مقر اصلی فعالیت‌های خود کرده است. روس‌ها اطلاعات خود در این باره را با اطلاعات حزب‌الله درباره تحرکات غیرعادی جیش الاسلام در مناطق «جوبر» در حومه دمشق مطابقت دادند و پایگاه‌های مخالفان مسلح در جوبر و غوطه شرقی را بمباران کردند. حملات جنگنده‌های روسی منجر به انهدام پایگاه‌های مخالفان و ناکام ماندن حمله آن‌ها به دمشق شد.

خبر دیگر اینکه اعضای شورای رهبری گروهک تروریستی «احرارالشام» به دستور قطر «ابوصالح الطحان» فرمانده کل نظامی خود را برکنار کردند. «احرار الشام» با نام کامل «حركة أحرار الشام الإسلامية» بیش از هر کشوری به قطر و ترکیه وابسته است. در چنین شرایطی سازمان ملل اعلام کرد، تشدید درگیری‌ها در سوریه باعث شده ۵ ر ۱۳ میلیون سوری از جمله شش میلیون کودک به کمک نیاز داشته باشند.